

Vloga gozda in gozdarjev pri pravičnem prehodu v zeleno prihodnost

V poletnih mesecih so številne naslovnice v različnih časopisih govorile o ponastavitvi obstoječega družbenega sistema in o njegovih spremembah, ki so nujne za boljšo prihodnost bodočih generacij. Večino razmišljanj so sprožili mladi, ki so s protesti želeli pokazati, da se ne strinjajo s trenutnim družbenim sistemom in ukrepi politikov. Njihovo sporočilo je jasno: od posameznikov na ključnih položajih (politika, gospodarstvo, NGO ...) zahtevajo, da prenehajo samo razpravljati o težavah in njihovem obsegu, temveč da začnejo resno upoštevati dognanja znanosti in ukrepati.

Mladi zahtevajo »pravičen prehod v zeleno prihodnost«. Pomemben in nepogrešljiv del zelene prihodnosti so tudi gozdovi. Gozdarji preko načrtnega gospodarjenja z gozdom lahko pomembno vplivamo na pomembna področja, kot so npr. obnovljivi viri energije, energetske varčne in trajnostne gradnje, ohranjanje biotske pestrosti, habitatov, vodnih virov in nenazadnje tudi na krogotok ogljika. Gozdarji razumemo kompleksnost gozdnih ekosistemov, tempo njihovega odzivanja na okoljske spremembe ter pomen pri blažitvi nezaželenih vplivov podnebnih sprememb. Gozd je sistem, ki se počasi spreminja in prilagaja. V prav nasprotnem tempu pa se spreminjajo okoljske in družbene razmere, za katere moramo postati gozdarji, skupaj z lastniki gozdov, bolj dojemljivi in jih na sprejemljiv način vključiti v sisteme načrtovanja in upravljanja z gozdovi. Pri tem je nujna aktivna vključenost lastnikov gozdov, ki so izvajalci načrtovanega in brez njihovega vključevanja oz. upoštevanja ostajajo stvari samo na papirju, družba in gozdovi pa čutijo posledice. V zadnjem času nekatere posledice gospodarjenja z gozdovi postajajo vse jasnejše, npr. gradacije podlubnikov zaradi zasmrečenih gozdov in vse toplejših ter suhih poletij. Druge, manj izpostavljene pa so npr. zastarani gozdovi, neizvajanje redne sečnje, neizvajanje nege itn., kar vse vpliva na dostopnost lesa na trgu in njegovo kakovost. Seveda pa slabosti ne smejo popolnoma zasenčiti vseh svetlih strani, ki kažejo v pravo smer na poti prehoda v zeleno prihodnost. Ostajamo ena redkih držav z dolgo tradicijo sonaravnega gospodarjenja z gozdom ter posledično z velikim deležem biotsko pestrih območij, vključenih v Naturo 2000. Povečuje se zavest o pomenu gozdov in njihovem ohranjanju, prav tako tudi o pomenu lesa kot lokalni, trajnostni in obnovljivi surovini.

Pred vami je številka s krajšim delom poljudne vsebine in obsežnejšimi znanstveno-strokovnimi razpravami. Dve od njih na nek način ponujata ponastavitev obstoječih ustaljenih načinov dela in razmišljanja. Sami moramo biti sposobni samorefleksije in oceniti, katere ideje so za družbo ugodne in katere ne. Pri razmišljanju o njih pa moramo paziti, da jih ne zavržemo zaradi strahu pred spremembami, pač pa le iz prepričanja, da obstajajo boljše rešitve od predlaganih. Skupni imenovalec vseh sprejetih odločitev pa naj bo težnja k izboljšanju oz. optimizaciji aktualnih načinov dela in upravljanja z gozdovi.

dr. Mitja SKUDNIK, dr. Polona HAFNER